

Homilie op de 19de zondag door het jaar A in de kerk van Ver-Assebroek (08/08/2026)

Lezingen: 1 Koningen 19,9a.11-13a; Romeinen 9,1-5; Mt 14,22-33

Broeders en zusters,

De meeste christenen zijn van mening dat de heiligen bijna voortdurend een intense ervaring hebben van Gods aanwezigheid in hun leven. In tegenstelling tot hen hebben wij, gewone christenen, zelden of nooit een sterke ervaring dat God ons nabij is, dat Hij als het ware tastbaar in ons leven aanwezig is. Zo denken we vaak. Maar de vraag is of die indruk wel juist is.

Naar aanleiding tot het proces van de heiligverklaring van Mother Teresa van Calcutta (1910-1977), heeft de postulator in 2007 een boek gepubliceerd met de persoonlijke correspondentie die zij voerde met haar geestelijke begeleider en met de aartsbisschop van Calcutta. Het was een grote verrassing uit haar brieven te vernemen hoe zij God in haar leven ervaren had, of liever, niet ervaren had. Weliswaar had ze aan het begin van haar tweede roeping tot een *Sister of Charity* een intense godservaring gehad op grond waarvan ze die stap zette. Maar daarna kende ze vele jaren van duisternis, waarin God afwezig was. In een van haar brieven aan haar geestelijke begeleider schrijft ze – ik citeer -: “Welnu, Vader, sinds 49 of 50 ervaar ik dit verschrikkelijke gevoel van verlies – deze onuitgesproken duisternis – deze eenzaamheid – dit voortdurende verlangen naar God – dat me die pijn geeft heel diep in mijn hart. De duisternis is zo diep dat ik echt niet meer zie – noch met mijn geest noch met mijn verstand. De plaats van God in mijn ziel is leeg. Er is geen God in mij. De pijn van verlangen is zo groot. Ik verlang en verlang alleen naar God – en dan is het dat wat ik voel: ... God heeft me niet nodig. Soms hoor ik mijn hart schreeuwen: “Mijn God”, maar er komt niets anders. Ik kan de kwelling en de pijn niet verklaren...”.

En elders schreef ze: “Als ik ooit een heilige word, zal ik zeker een heilige van de ‘duisternis’ worden. Ik zal voortdurend verwijderd zijn van de hemel – om licht te brengen aan hen die in duisternis leven op aarde”. En dat heeft ze gedaan, ze is een moeder geworden voor de armsten der armen, voor de stervenden in de straten van Calcutta. God was ‘afwezig’ in haar leven, maar ze bracht God ‘aanwezig’ in het leven van anderen. In het huis van de stervenden, waar zij en haar zusters de stervenden verzorgden, stonden op de muur de woorden geschreven “Het lichaam van Christus”. In het lichaam van de stervenden erkenden zij de aanwezigheid van het lichaam van Jezus. Daarom omringden ze hen met liefdevolle zorg.

Het mysterie van de aanwezigheid en de afwezigheid van God! We horen er ook van in de lezingen van deze zondag: Elia die Gods aanwezigheid niet vindt in de storm, de aardbeving en het vuur, maar in het suizen van een zachte bries; en de leerlingen die denken dat ze de storm helemaal alleen moeten trotseren, en die niet beseffen dat de Heer Jezus hen tegemoet komt over de woelige wateren.

De profeet Elia was op de vlucht voor Jezebel, de vrouw van koning Achab. Elia had zich te vuur en te zwaard verzet tegen de afgodendienst van de god Baäl, die koningin Jezebel in Israël geïntroduceerd had, en hij had 500 profeten van de god Baäl laten afslachten. En Jezebel had gezworen zich op hem te wreken. En nu was Elia voor haar op de vlucht, geheel alleen. En Jahwe, de God van Abraham, Isaäk en Jakob, voor wie Elia zich zo vurig had ingezet, had hem gezegd dat hij naar de berg Horeb moest trekken om hem daar te ontmoeten. Maar God ontmoet je niet zo maar. Hij is niet in de storm en de aardbeving, zoals hij dat destijds op de berg Sinaï had gedaan. Hij is niet in het vuur, dat Elia afsmeepte om zijn en Gods vijanden te vernietigen. Neen, Hij komt voorbij in het suizen van een zachte bries, zegt de schrijver. Wat bedoelt hij daarmee? Blijkbaar is de ontmoeting met God een spiritueel gebeuren, dat enkel kan plaatsvinden wanneer de mens tot stilte en rust is gekomen. God brengt de vurige profeet Elia eerst naar de eenzaamheid en de zachte stilte van een grot hoog op de berg Horeb. En pas dan gaat Elia naar buiten om God even te zien voorbij komen. Maar zelfs dan durft Elia God niet

van aangezicht tot aangezicht te zien, want hij bedekt zijn gezicht met zijn profetenmantel. Hij is immers een zondaar en hij kan God niet rechtstreeks zien zonder het te besterven. Dat was Elia's speciale godservaring: in de stilte, in de intimiteit, in de eenzaamheid, in de huivering voor Gods grootheid en tegelijk in het vertrouwen van zijn nabijheid. En dan kan Elia weer verder, ondanks de dreigementen van Jezebel.

Dat je God soms kunt ontmoeten in de stilte en de eenzaamheid zien we ook in het evangelie van vandaag, waar gezegd wordt dat Jezus de berg opgaat om er tijdens het avonduur in afzondering te bidden. Jezus' gedrag is vergelijkbaar met dat van Elia: beiden zijn 'op een berg alleen' om er God te ontmoeten. Net tevoren heeft Jezus het volk weggezonden en de leerlingen gedwongen naar de overkant van het meer te varen. Waarom heeft hij hen 'gedwongen'? Iemand heeft ooit geantwoord: "als de Kerk of de individuele christen zich in een situatie van gevaar of nood bevinden als gevolg van gehoorzaamheid aan Jezus' bevel, dan hoeven ze geen vrees te hebben". Maar ondertussen zitten de leerlingen in hun bootje te midden van de nachtelijke storm. En Jezus is niet bij hen om hen te helpen. Dat denken ze toch. Maar tegen de ochtend, wanneer het licht de duisternis verjaagt, komt Jezus over het water naar hen toe. In het Oude Testament is het God, de schepper van hemel en aarde, die over de wateren schrijdt (Ps 77,20) en die de stormen kan stillen (Ps 65,8; 89,10; 107,29). Jezus' tussenkomst maakt hem tot een instrument van goddelijke macht en autoriteit. Door de god-mens Jezus brengt God redding uit de nood.

Maar de angst belemmert de leerlingen de 'epifanie' te zien: ze schreeuwen het uit en menen een spook te zien. Jezus is bij hen, Hij is aanwezig, maar hun angst verhindert hen zijn aanwezigheid te ervaren. Maar Petrus, de toekomstige leider van de gemeente, overwint zijn angst en vraagt of hij over het water naar Jezus toe mag komen. Jezus staat het toe maar onmiddellijk begint Petrus weer te twijfelen of het nu werkelijk Jezus is die hem vraagt iets te doen wat in normale omstandigheden onmogelijk is. En Jezus verwijt Petrus zijn kleingelovigheid, die hem weer deed twijfelen aan zijn aanwezigheid. Het is pas nadat Jezus met goddelijke kracht de storm tot bedaren brengt, dat de leerlingen zijn aanwezigheid erkennen en beseffen dat hij waarlijk de Zoon van God is.

Broeders en zusters, wat leren deze verhalen ons? Ik probeer het zo te verwoorden. We zitten allemaal op de boot des levens, en we varen allen naar de overkant, waar we vroeg of laat zullen terecht komen. Dat geldt voor jou, voor mij, voor ieder in deze kerk aanwezig; dat geldt ook voor de hele Kerkgemeenschap. Soms doorklieft de boot des levens rustige wateren. Maar soms steekt er een hevige storm op in ons leven, in het leven van de Kerk. We worden geconfronteerd met ziekte of tegenslagen, mensen die ons in de steek laten, vrienden en familieleden die het geloof vaarwel zeggen. En soms denken we: waar is God in deze tijden? Hij is afwezig. Hij komt niet tussen. Is Hij er wel? Of heb ik me dat ingebeeld? Precies op zo'n momenten van angst en twijfel is of komt Hij aanwezig, ook al voel ik het niet, ook al zie ik Hem niet. Hij staat mij bij; Hij komt mij redden uit de nood. Maar van ons wordt gevraagd onze angst te overwinnen en vertrouwen te hebben in zijn aanwezigheid. En Jezus weet dat we soms twijfelen en dreigen te verdrinken, zoals Petrus. Maar Jezus grijpt de twijfelende Petrus vast bij de hand en stilt de storm, zodat hij niet verloren gaat. Zo is het ook met ons: in welke benarde situatie wij ons ook bevinden, Jezus is daar en pakt ons bij de hand, zodat we kunnen zeggen: "Waarlijk, Gij zijt de Zoon van God". Red mij uit iedere nood. Amen.

Adelbert Denaux, pr.